

TÜRKİYE İMSAD HAZİRAN 2018 SEKTÖR RAPORU AÇIKLANDI

İnşaat malzemeleri sanayi faaliyetleri yılın ikinci çeyreğinde beklentilerin altında gerçekleşti

Türkiye İMSAD, yapı sektörü ve ekonomi çevreleri tarafından dikkatle izlenen aylık sektör raporunu açıkladı. ‘Türkiye İMSAD Haziran 2018 Sektör Raporu’nda; yılın ilk çeyreğini hareketli geçiren inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri sanayisinde, ikinci çeyrekte faaliyetlerin yavaşladığı ve mali yapıların olumsuz etkilendiği vurgulandı. Yılın ikinci çeyrek döneminde inşaat sektöründe mevcut işlerin sürdüğü ancak mevcut işler seviyesinin en yüksek sezon olmasına karşın beklentilerin altında gerçekleştiği belirtildi. Raporda, Haziran ayında mevcut işler seviyesinin 3,6 puan, yeni alınan inşaat işleri seviyesinin ise 3,4 puan gerilediğine dikkat çekildi.

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD)’nin, sektörün çatı kuruluşu olarak hazırladığı ‘Haziran 2018 Sektör Raporu’nda şu tespitlere yer verildi:

İnşaat faaliyetleri ikinci çeyrekte yavaşladı

Nisan ayında başlayan erken seçim süreci ile birlikte iktisadi faaliyetlerde yavaşlama ortaya çıktı. Yine aynı dönemde tüketiciler ile reel sektör şirketlerinin güven ve beklentileri de zayıfladı. Genel olarak görülen bu eğilim inşaat faaliyetlerinde de yaşandı. Seçim sonrasına yönelik belirsizlikler nedeniyle yeni inşaat işleri siparişlerinin gerilediği bu dönemde, inşaat faaliyetlerinde de düşüş meydana geldi.

Yılın ikinci çeyrek döneminde döviz kurlarında ve faiz oranlarında yaşanan önemli artışlar hem müteahhitleri hem de satın alma/kiralama iştahını olumsuz etkiledi. Müteahhitler için satışlardaki ve talepteki gerilemeye ilave olarak finansman maliyetlerinde görülen artışlar mali yapılara da negatif yansıdı.

İnşaat sektöründe ikinci çeyrekte yaşanan bu gelişmeler inşaat malzemeleri sanayisini de dört yönü ile etkiledi. Öncelikle ikinci çeyrekte inşaat malzemesi sanayicilerinin yurtiçinden aldıkları siparişlerde gerileme yaşandı. İkinci olarak maliyetlerde ve enflasyonda yaşanan sıçrama fiyatlamayı zorlaştırdı ve karlılıkları olumsuz etkiledi. Üçüncü unsur, ödeme ve tahsilatlarda yaşanan sıkıntıların artması ve barter eğiliminin güçlenmesi oldu. Son olarak uzayan satış vadeleri ve yükselen aylık faizler nakit akışlarını bozdu.

Sıkılaştırma politikaları inşaat faaliyetlerini sınırlandırabilir

Cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimlerinin tamamlanmasının ardından tüm iş dünyası gibi inşaat sektörü de önceliğin ekonomiye verilmesini bekliyor. Bu çerçevede uygulanacak yeni ekonomi politikalarının, sektörlerin geleceğini de şekillendireceği öngörülüyor. Ekonomide bozulan makroekonomik dengelerin iyileştirilmesi ve mali göstergelerde yeniden istikrar sağlanması için sıkılaştırıcı maliye ve para politikalarına ihtiyaç duyuluyor. Buna bağlı olarak uygulanacak sıkılaştırma politikalarının derecesine göre inşaat sektöründeki faaliyetlerde en azından 6-12 aylık bir yavaşlama kaçınılmaz görünüyor. Genişletici politikalar uygulanması halinde ise makro dengeler ile mali

göstergelerdeki bozulmaların, ekonomide daha büyük sıkıntılar yaratarak inşaat sektörünü de olumsuz etkileyebileceği değerlendiriliyor.

Mevcut inşaat işleri seviyesi 3,6 puan geriledi

Mevcut inşaat işleri seviyesi geleneksel olarak yılın ikinci çeyreğinde önemli artış gösterir. Ancak 2018 yılı ikinci çeyreğinde mevcut işler seviyesi, Nisan ayındaki artışın ardından seçimlerin yarattığı belirsizlikler ile Mayıs ayında durağanlaştı, Haziran ayında ise bir önceki aya göre 3,6 puan geriledi. Bu gerilemede mali göstergelerdeki bozulmalar ile finansman olanaklarındaki sıkışma da etkili oldu. Mevcut işler seviyesindeki hareketlenmenin seçim sonrası gelişmelere bağlı olacağı öngörülüyor.

Yeni alınan inşaat işleri seviyesi 3,4 puan geriledi

Alınan yeni iş siparişleri, Nisan ayında bir önceki aya göre 1,5 puan yükseldikten sonra Mayıs ayında 2,2 puan, Haziran ayında ise 3,4 puan geriledi. Böylece seçim kararı alınmasının ardından yeni alınan işler endeksinde Nisan ayına göre 5,6 puan gerileme ortaya çıktı. Erken seçimin yarattığı belirsizlikler inşaat sektöründe yeni iş siparişlerini de olumsuz etkiledi. Yeni siparişlerin geleceğinin de seçim sonrası yaşanacak gelişmeler ve uygulanacak politikalara göre şekillenmesi bekleniyor.

Finansman sorunları Haziran ayında zirveye çıktı

Müteahhitler ve konut üreticileri için finansman sorunları ile talep yetersizliği, yeni inşaat işlerine başlanmasını en çok sınırlayan unsurlar olmaya devam etti. Finansman sorunu ve talep yetersizliği sorunları Haziran ayında zirve yaptı.

İnşaat ve gayrimenkul sektöründe döviz kredisi büyüklüğü endişe verici

Döviz kurlarında yaşanan hızlı artışlar reel sektörde döviz kredisi kullanan şirketler için olumsuz etki yaratıyor. Bu etki özellikle döviz geliri bulunmayan sektörleri ve şirketleri daha da olumsuz etkiliyor. İnşaat sektörü ve gayrimenkul sektörü de büyük ölçüde döviz kredisi kullanan ve aynı zamanda döviz geliri düşük olan veya hiç olmayan sektörler arasında yer alıyor.

İnşaat sektöründe Şubat 2018 itibarıyla yurtiçi ve yurtdışında alınmış toplam 39,3 milyar dolar tutarında döviz kredisi stoku bulunuyor. Gayrimenkul sektöründe ise aynı tarih itibarıyla döviz kredisi stoku 12,59 milyar dolar. Her iki sektörün toplam 51,89 milyar dolara ulaşan döviz kredisi stoku, döviz kurlarındaki artış nedeniyle mali olarak endişe yaratıyor.

Her iki sektörün döviz kredilerinden oluşan toplam stokun 29,24 milyar doları yurtiçindeki bankalardan, 22,65 milyar doları ise yurtdışındaki bankalardan alınmış bulunuyor. Bu kredi stoku içinden yeniden yapılandırma taleplerinin ortaya çıkabileceği öngörülüyor.

Tablo.1 İnşaat Ve Gayrimenkul Sektöründe Firmaların Döviz Kredisi Stokları Şubat 2018

SEKTÖRLER	YURTIÇİNDEN ALINAN DÖVİZ KREDİLERİ MİLYAR DOLAR	YURTDIŞINDAN ALINAN DÖVİZ KREDİLERİ MİLYAR DOLAR	TOPLAM DÖVİZ KREDİLERİ MİLYAR DOLAR
İNŞAAT	21,52	17,78	39,30
GAYRİMENKUL GELİŞTİRME	7,72	4,87	12,59
DİĞER SEKTÖRLER	145,85	93,74	239,59
TOPLAM	175,09	116,39	291,48

Kaynak: TCMB Reel Sektör Yurtdışı Borçlar İstatistikleri, TCMB Finansal İstikrar Raporu, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği

Türkiye İMSAD Hakkında

Kuruluşundan bu yana geçen 34 yılda, Türk inşaat sanayisini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında temsil eden bir sivil toplum örgütü olan Türkiye İMSAD'ın, 36 sektör derneği, 80 sanayici firma ve 15 paydaş kurum üyeleriyle birlikte, pazarda 32 binden fazla noktaya etkin bir şekilde ulaşmaktadır.

Sürdürülebilir büyüme için yurt içinde ve yurt dışında işbirlikleri geliştiren Türkiye İMSAD, iç pazardaki gelişmeleri yakından izlemekte ve ihracatta ulaşılan başarının artarak sürdürülebilmesi için, dış pazarları yakından takip etmektedir. Türkiye İMSAD, inşaat sektörünün çok önemli grupları olan 31 farklı alt sektörü temsil etmektedir. 2011 yılında Brüksel, 2015 yılında ise Kamerun temsilciliğini kuran, sektörel projeler yürüten, raporlar yayınlayan Türkiye İMSAD, Avrupa Komisyonu'nun fonladığı birçok projeye de liderlik etmektedir.